

ПОГОДЖЕНО
на засіданні циклової методичної комісії
загальноосвітніх та соціально-
економічних дисциплін
від «31» серпня 2021 р.
протокол № 1

Робоча навчальна програма з предмета «Правознавство»

розроблена на основі навчальної програми з правознавства 10-11 класів
(рівень стандарту) загальноосвітніх навчальних закладів,
затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України
від 23.10.2017 № 1407

Курс	Предмет	Кількість годин	
		всього	з них ЛПР
II курс	Правознавство	45	-
	Всього	45	-

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - опанування здобувачами освіти системою правових знань, що вимагається реаліями сучасного розвитку суспільства, об'єктивністю подальшого зміцнення правових основ державного і суспільного життя, суворого і неухильного дотримання чинного законодавства, вироблення у майбутніх спеціалістів непримиренності до недоліків і правопорушень, дбайливого ставлення до інтересів суспільства і держави, прав і свобод громадян.

Завдання - озброїти майбутніх фахівців знаннями основних правових положень, що стосуються їх професійної діяльності, виробити у майбутніх спеціалістів практичні навички по реалізації норм чинного законодавства, вміння орієнтуватися в нормативних джерелах, приймати у процесі виконання професійних обов'язків високоефективні оптимальні управлінські рішення, привити почуття поваги до закону, неухильного їх дотримання і виконання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати**:

- загальні положення основних галузей права;
- зміст суспільних відносин, які врегульовані відповідними галузями права;
- основи правових відносин у суспільстві;
- проблеми встановлення державності та правової системи в Україні, демократичної держави соціально-правового спрямування;
- механізм захисту прав і свобод людини і громадянина в сучасному суспільстві;
- методи правового регулювання економіки і господарської діяльності;
- правові норми, правовідносини, правопорядок, галузі права, правопорушення та юридичну відповідальність;
- обсяг нормативно-правових документів, які регулюють сферу майбутньої професійної діяльності;

вміти:

- орієнтуватися в системі законодавства, користуватися джерелами права та аналізувати зміст правових документів;
- володіти елементарною правовою термінологією;
- зв'язно й логічно викладати матеріал з морально-правових проблем;
- використовувати правову літературу, складати тези, конспекти, готувати короткі доповіді та виступати з ними, рецензувати, доповнювати відповіді тощо;
- самостійно розв'язувати практичні правові ситуації;
- складати документи правового характеру;
- вільно користуватись нормативно-правовою базою у професійній діяльності;
- брати участь в обговоренні, дискусії, аргументовано висловлювати і відстоювати свою думку, робити висновки;
- застосовувати правові знання для пояснення фактів навколишнього життя і вибору варіанта правомірної поведінки в різних життєвих ситуаціях.

Очікувані результати навчання з дисципліни «Правознавство»

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти оволодівають компетентностями, визначеними освітньою програмою, а саме:

програмні компетентності, які включають загальнокультурні компетенції:

- здатність вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, домагатися морального вдосконалення своєї особистості,
- готовність до самоосвіти впродовж всього життя, засвоєння нових освітніх, розвивальних технологій, до діяльності у змінних соціокультурних умовах,

- готовність підвищувати рівень правових знань,
- толерантність,
- здатність вчитися, орієнтуючись на якість результатів, наполегливість у досягненні мети;

інструментальна компетентність

- вільне володіння рідною та іноземними мовами,
- здатність самостійно здобувати за допомогою інформаційних технологій і використовувати в практичній діяльності нові знання та вміння, у тому числі в нових галузях знань, безпосередньо не пов'язаних зі сферою діяльності, розширювати і поглиблювати свій науковий світогляд,
- здатність працювати, шукати та управляти інформацією;

загальнонаукові компетентності

- набуття знань в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій, навичок використання програмних засобів і роботи в комп'ютерних мережах, уміння використовувати інтернет-ресурсів в освітній і професійній діяльності,
- здатність орієнтуватись у постановці наукових чи практичних завдань і визначати, яким чином слід шукати засоби їх вирішення,
- готовність до використання різних форм презентації результатів наукової діяльності.

Фахові компетентності, її складові:

загально-професійні компетенції:

- здатність до самопізнання, вміннями поєднувати власний життєвий досвід з теоретичними знаннями в процесі виконання практичних завдань,
- опанування методів саморегуляції; вироблення свідомої активної громадянської позиції.

Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усьо-го	у тому числі			
		л	с	п	с.р.
Тема 1 Основи теорії держави і права. Право, мораль, медична етика та деонтологія.	5	2	2		1
Тема 2 Основи конституційного права України. Права та обов'язки медичних працівників	4	2	1		1
Тема 3 Основи адміністративного права України. Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я	5	2	2		1
Тема 4 Основи цивільного права і цивільного процесу. Цивільно-правовий статус медичного працівника	4	2	1		1
Тема 5 Основи трудового права. Особливості регулювання праці медичних працівників.	4	2	1		1
Тема 6 Основи кримінального права. Кримінальна відповідальність в охороні здоров'я	5	2	2		1
Тема 7 Основи сімейного права. Медико-правові проблеми штучного запліднення.	4	2	1		1
Тема 8 Основи права соціального захисту. Медичне обслуговування — одна з форм соціального забезпечення.	5	2	2		1
Тема 9 Основи фінансового права України. Державна система медичної допомоги, її фінансування	4	2	2		1
Тема 10 Основи господарського права України. Приватна медична практика, як вид спеціальної підприємницької діяльності	5	2	2		1
Усьо-го годин	45	20	16		9

Зміст навчального матеріалу

Тема 1. Основи теорії держави і права України. Право, мораль, медична етика та деонтологія

Студенти повинні знати: *Поняття, ознаки та функції держави. Поняття, ознаки та суть права. Норми права. Джерела права. Систему права. Правові відносини. Правопорушення та юридичну відповідальність.*

Тема 2. Основи конституційного права України. Права та обов'язки медичних працівників. Захист прав пацієнта.

Студенти повинні знати: *Поняття, предмет конституційного права. Політичне та юридичне значення конституції України. Структуру Конституції України. Державні символи України. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні. Права та обов'язки медичних працівників. Визначення поняття “пацієнт”. Права пацієнта.*

Тема 3. Основи адміністративного права України. Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я.

Студенти повинні знати: *Поняття, предмет і джерела адміністративного права. Адміністративне правопорушення. Види адміністративних стягнень. Адміністративну та дисциплінарну відповідальність медичних працівників.*

Тема 4. Основи цивільного права і цивільного процесу. Цивільно-правовий статус медичного працівника.

Студенти повинні знати: *Суб'єкти та об'єкти цивільного права. Спадкування за законом і за заповітом. Секретний заповіт. Юридичні особи в системі охорони здоров'я. Цивільно-правовий статус сімейного лікаря та медичної сестри. Цивільно-правова відповідальність медичних працівників.*

Тема 5. Основи трудового права. Особливості регулювання праці медичних працівників.

Студенти повинні знати: *Трудове право: поняття, предмет та систему. Джерела трудового права. Кодекс законів про працю. Колективний та трудовий договори, порядок укладання. Робочий час, його види. Час відпочинку, його види. Матеріальну відповідальність у закладах охорони здоров'я.*

Тема 6. Основи кримінального права. Кримінальна відповідальність в охороні здоров'я.

Студенти повинні знати: *Поняття, предмет і завдання кримінального права. Злочини: поняття, ознаки, класифікацію. Покарання. Систему та види покарань. Злочини в системі охорони здоров'я. Кримінально-правові наслідки евтаназії. Злочини проти здоров'я населення.*

Тема 7. Основи сімейного права. Медико-правові проблеми штучного запліднення.

Студенти повинні знати: *Поняття та предмет сімейного права. Поняття, порядок і умови укладання шлюбу. Шлюбний договір. Права та обов'язки подружжя. Порядок припинення шлюбу. Медико-правові проблеми штучного запліднення.*

Тема 8. Основи права соціального захисту. Медичне обслуговування — одна з форм соціального забезпечення.

Студенти повинні знати: *Види соціального забезпечення. Порядок встановлення груп інвалідності. Право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Види державних пенсій. Допомоги: поняття і види.*

Тема 9. Основи фінансового права України. Державна система 16 медичної допомоги, її фінансування.

Студенти повинні знати: *Поняття і предмет фінансового права. Бюджет і бюджетну систему. Систему оподаткування в Україні. Благодійні надходження. Фінансування системи охорони здоров'я. Розвиток лікувальних закладів усіх форм власності.*

Тема 10. Основи господарського права України. Приватна медична практика як вид спеціальної підприємницької діяльності.

Студенти повинні знати: *Поняття і предмет господарського права. Господарський кодекс України. Види підприємницької діяльності. Приватну медичну практику.*

Методи навчання:

Словесні: лекції, пояснення, бесіди, дискусії, написання рефератів, складання доповідей, робота з підручником.

Наочні: ілюстрування (рисунок, схематичні зображення); демонстрування слайдів, відеофільмів.

Семинарські: тести та завдання, правові ситуації.

Методи контролю:

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у КЗОЗ «ІМФК» ХОР видами контролю є: поточний, підсумковий.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студентів з певних розділів (тем) навчальної програми. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання знань студентів визначається цикловою комісією.

Методи при здійсненні поточного контролю: спостереження, усне/письмове опитування, тестовий контроль, графічний контроль (побудова таблиць, графіків, схем та ін.), самоконтроль, взаємоконтроль тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку.

Питання до диференційованого заліку:

1. Що таке держава?
2. Які причини й закономірності виникнення держави та права?
3. У чому полягають переваги й недоліки основних теорій походження держави?
4. Як співвідносяться соціальна, політична й державна влада?
5. Яке місце посідає держава у політичній системі?
6. Охарактеризуйте основні ознаки держави.
7. Які види державних органів існують в Україні?
8. У чому полягають основні проблеми формування громадянського суспільства й правової держави в Україні?

9. Що таке право?
10. Яке місце посідають норми права в системі соціальних норм?
11. У чому полягає відмінність права від моралі?
12. Яка система влади діє в сучасній Україні? Охарактеризуйте її основні елементи та функції.
13. Як можна визначити поняття: “законність”, “правові відносини”, “юридичний факт”, “правопорушення”, “юридична відповідальність”?
14. Як ви розумієте поняття “лікарська етика” та “медична деонтологія”?
15. У чому полягає суть правової і політичної культури медичного працівника?
16. Які основні ознаки та юридичні властивості Конституції України?
17. Яку структуру має Конституція України?
18. Які державні символи має Україна?
19. Які документи підтверджують громадянство України?
20. Які права та обов’язки людини і громадянина передбачені Конституцією України?
21. Які органи уповноважені вирішувати питання громадянства?
22. Дайте характеристику джерел конституційного права України.
23. Кому належить право визначати і змінювати конституційний лад в Україні?
24. За яких умов громадяни України мають право безоплатно здобувати вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах?
25. Охарактеризуйте права та обов’язки медичних працівників.
26. Дайте визначення поняття “пацієнт” і перерахуйте права пацієнтів за законодавством України.
27. Дайте визначення адміністративного права.
28. Що являє собою предмет адміністративного права?
29. Охарактеризуйте джерела адміністративного права. У чому їх особливості?
30. Державне управління як вид соціального управління: поняття, ознаки, принципи.
31. Форми і методи державного управління.
32. Поняття, види, правові засади державної служби в Україні.
33. Дайте визначення адміністративного правопорушення.
34. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності.
35. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх у віці від 16 до 18 років.
36. Які органи уповноважені розглядати справи про адміністративні 20 правопорушення?
37. Які існують види відповідальності медичних працівників за вчинені правопорушення?
38. Охарактеризуйте управління санітарно-епідеміологічним наглядом.
39. Охарактеризуйте систему цивільного законодавства.
40. Дайте характеристику Цивільному кодексу України.
41. Охарактеризуйте предмет і метод цивільного права.
42. Коли має місце спадкоємство за законом, а коли за заповітом?

43. Хто може бути спадкоємцем?
44. Черговість спадкоємців за законом до спадкування.
45. Що таке юридична особа і які ознаки їй властиві?
46. Чим філія юридичної особи відрізняється від її представництва?
47. Охарактеризуйте цивільно-правовий статус сімейного лікаря та медичної сестри.
48. Поясніть, у чому полягає особливість страхової медицини.
49. Дайте визначення та розкрийте суть цивільно-правової відповідальності у сфері медичної діяльності.
50. Що являє собою зміст трудового договору?
51. У чому полягають відмінності переведення на іншу роботу від переміщення?
52. У чому полягають відмінності скороченого та неповного робочого часу?
53. У яких випадках щорічна відпустка має бути перенесена за вимогою працівника?
54. Назвіть методи забезпечення трудової дисципліни.
55. Які категорії працівників несуть спеціальну дисциплінарну відповідальність?
56. Порівняйте матеріальну відповідальність за трудовим правом і майнову відповідальність за цивільним правом.
57. Визначте сторони колективних трудових спорів (конфліктів).
58. Назвіть організаційно-правові форми соціального захисту.
59. Які пенсійні виплати призначаються за рахунок коштів Пенсійного фонду України?
60. Розкрийте поняття, систему, принципи та завдання кримінального права України.
61. Дайте загальну характеристику Кримінального кодексу України.
62. Дайте визначення поняття “злочин”. Вкажіть його види.
63. Розкрийте поняття та елементи складу злочину.
64. Дайте визначення поняття “покарання”. Вкажіть його види.
65. У чому полягають особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх?
66. Розкрийте поняття “стадії вчинення злочину”, їх види і значення.
67. Дайте визначення співучасті у злочині.
68. Вкажіть та охарактеризуйте обставини, що виключають злочинність діяння.
69. Розкрийте поняття множинності злочинів та його форм.
70. Дайте визначення понять “шлюб” і “сім’я”.
71. Які перешкоди встановлені законодавством до вступу в шлюб?
72. Визначить поняття та предмет правового регулювання сімейного права України.
73. Що слід розуміти під сім’єю за сімейним законодавством?
74. Перерахуйте права та обов’язки подружжя?
75. Назвіть основні права та обов’язки матері, батька і дитини.
76. Визначте зміст шлюбного договору. Які питання не можуть бути предметом шлюбного договору?

77. На які предмети (речі, майно) чоловік і дружина мають право особистої приватної власності, а на які — право сумісної власності?
78. Який порядок припинення шлюбу?
79. Які форми правового захисту дітей вам відомі?
80. Охарактеризуйте медико-правові проблеми штучного запліднення.
81. Що таке право соціального захисту?
82. Які Ви знаєте джерела права соціального захисту?
83. Які Ви знаєте види соціального забезпечення?
84. Назвіть основні права та обов'язки громадян у галузі охорони здоров'я.
85. Які Ви знаєте нормативно-правові акти, що спрямовані на забезпечення прав громадян на охорону здоров'я і медико-санітарне обслуговування?
86. У яких випадках призначають пенсії за вислугу років?
87. У чому полягає державний захист сім'ї та дитинства?
88. Які види пенсій належать до категорії обов'язкових?
89. Охарактеризуйте допомоги та їх види.
90. Що є предметом вивчення фінансового права?
91. Що таке бюджетний процес?
92. Показники яких бюджетів входять до зведеного бюджету України?
93. Які установи чи організації повністю утримуються за рахунок державного чи місцевого бюджету?
94. Охарактеризуйте державну систему медичної допомоги.
95. Особливості фінансування медичної галузі.
96. Приватна медицина та її суть.
97. Дайте визначення господарського права.
98. Дайте загальну характеристику Господарського кодексу.
99. Охарактеризуйте джерела підприємницького права.
100. Назвіть види підприємницької діяльності.
101. Назвіть принципи підприємницької діяльності.
102. Які види підприємств можуть бути утворені в Україні?
103. Які ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики?
104. Перерахуйте кваліфікаційні вимоги до суб'єктів господарювання, які здійснюють медичну практику.
105. Обґрунтуйте спеціальні та особливі вимоги до суб'єктів господарювання, що здійснюють медичну практику.

Критерії оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів освіти

Оцінка «5» виставляється тоді, коли здобувач освіти володіє глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями навчального матеріалу з основ правознавства в повному обсязі та здатний їх ефективно використовувати при здачі заліку. Відповідь здобувача освіти повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Здобувач освіти самостійно дає відповіді на питання, наводячи власні приклади, робить аргументовані висновки. Вільно володіє спеціальною термінологією з навчальної дисципліни.

Оцінка «4» виставляється тоді, коли здобувач освіти з розумінням відтворює основний навчальний матеріал з основ правознавства. Для визначення основних понять аналізує, порівнює інформацію і робить висновки. Відповідь здобувача освіти в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована. Достатньо усвідомлено вживає основні терміни з навчальної дисципліни. При відповіді допускає несуттєві помилки, які не змінюють суті висновку.

Оцінка «3» виставляється тоді, коли здобувач освіти на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння відтворює навчальний матеріал з основ правознавства. Відповідає на поставлені запитання не в повному обсязі за частковою допомогою викладача. Недостатньо обґрунтовано аналізує і порівнює основні терміни з навчальної дисципліни. Під час відповіді допускає помилки, які самостійно виправити не може.

Оцінка «2» виставляється тоді, коли здобувач освіти за допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу з основ правознавства або взагалі не дає відповіді на поставлені питання. Під час відповіді допускає суттєві помилки та не розкриває основний зміст завдання.

Методичне забезпечення

1. Державні стандарти освіти.
2. Навчальний план.
3. Навчальна програма дисципліни.
4. Робоча програма навчальної дисципліни.